

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 383/2015-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 23. júna 2015 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta (sudca spravodajca) a zo sudcov Lajosa Mészárosa a Ladislava Orosza predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom [REDACTED], [REDACTED], vo veci namietaného porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9 Co 82/2014 z 27. marca 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 15. júla 2014 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 9 Co 82/2014 z 27. marca 2014 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Z obsahu sťažnosti a z jej príloh vyplynulo, že sťažovateľka sa žalobou podanou na Okresnom súde Dolný Kubín (ďalej len „okresný súd“) domáhala v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 775/1996 nahradenia vyhlásenia prejavu vôle žalovaných, že ako predávajúci uzatvárajú so sťažovateľkou ako kupujúcou kúpnu zmluvu, predmetom ktorej je prevod nehnuteľností. Svoj nárok sťažovateľka odvodzovala zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve uzatvorenej medzi účastníkmi konania 31. januára 1996 (ďalej len „zmluva o budúcej zmluve“). V označenom konaní okresný súd uznesením nariadil predbežné opatrenie, ktorým uložil žalovaným povinnosť zdržať sa realizácie právnych úkonov, predmetom ktorých je scudzenie alebo zafaženie nehnuteľností až do právoplatného skončenia veci. Po právoplatnom nariadení predbežného opatrenia žalovaní podali na okresnom súde žalobu o určenie neplatnosti zmluvy o budúcej zmluve. Uvedené konanie bolo na okresnom súde vedené pod sp. zn. 7 C 1212/1998. Napriek vykonateľnému predbežnému opatreniu žalovaní porušili povinnosť ním uloženú a svoje spoluvlastnícke podiely na nehnuteľnostiach previedli na žalovaného v 1. rade. Sťažovateľka preto navrhla v konaní vedenom pod sp. zn. 4 C 775/1996 rozšíriť žalobu aj o určenie neplatnosti týchto scudzovacích úkonov. Okresný súd opakovane prerušil konanie vedené pod sp. zn. 4 C 775/1996 do právoplatného skončenia konania o určenie neplatnosti zmluvy o budúcej zmluve vedeného pod sp. zn. 7 C 1212/1998, resp. do skončenia dovolacieho konania vedeného v tejto veci pod sp. zn. 2 Cdo 39/2007. V čase, keď bol vlastníkom sporných nehnuteľností žalovaný v 1. rade, došlo k ich predaju na exekučnej dražbe. Vydražiteľ sporných nehnuteľností následne tieto previedol kúpnu zmluvou, v dôsledku čoho sťažovateľka stratila možnosť úspešne sa domáhať voči žalovaným splnenia povinnosti

vyplývajúcej im zo zmluvy o budúcej zmluve. Sťažovateľka preto v konaní sp. zn. 4 C 775/1996 vzala svoj návrh späť a okresný súd následne uznesením z 28. februára 2011 konanie zastavil. Konanie o určenie neplatnosti zmluvy o budúcej zmluve vedené okresným súdom pod sp. zn. 7 C 1212/1998 bolo skončené zamietnutím žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcov na požadovanom určení rozsudkom okresného súdu z 10. augusta 2009 v spojení s rozsudkom krajského súdu sp. zn. 7 Co 279/2009 z 31. marca 2010.

Podľa sťažovateľky „postupom Okresného súdu Dolný Kubín v konaní sp. zn. 4C/775/1996, nedôvodnými prietahmi a viacnásobným prerušovaním tohto konania v spojení s postupom v konaní sp. zn. 7C/1212/1998 a 12 ročnými prietahmi v tomto konaní, stratila žalobkyňa možnosť domôcť sa faktickej ochrany svojich práv vyplývajúcich zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluvy a nadobudnúť vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, čím mu vznikla škoda vo výške 215.760,- Eur, za ktorú zodpovedá štát v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z.“.

Sťažovateľka preto v súlade s ustanovením § 15 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z. z.“) požiadala Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“ alebo „žalovaný“) ako príslušný orgán o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody, a to žiadosťou z 15. decembra 2011. Keďže ministerstvo spravodlivosti žiadosti sťažovateľky nevyhovelo, sťažovateľka sa domáhala svojich práv súdnou cestou. Žalobou doručenou okresnému súdu 27. septembra 2012 sa sťažovateľka domáhala proti žalovanému zaplata sumy 215 760 € s príslušenstvom z titulu náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom. Okresný súd rozsudkom sp. zn. 6 C 133/2012 z 31. októbra 2013 (ďalej aj „rozsudok okresného súdu“ alebo „rozsudok súdu prvého stupňa“) žalobu sťažovateľky v celom rozsahu zamietol. Na základe odvolania sťažovateľky krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 82/2014 z 27. marca 2014 potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne.

V odôvodnení sťažnosti sťažovateľka okrem iného uviedla:

„Napriek tomu, že konanie o určenie neplatnosti zmluvy o budúcej zmluve bolo začaté neskôr ako konanie o nahradenie prejavu vôle rozhodnutím súdu, bolo konanie o žalobe na plnenie prerušené (prerušované) do skončenia konania o určenie neplatnosti právneho úkonu. Okrem toho, konanie o určenie neplatnosti právneho úkonu sa skončilo síce v prospech poškodeného (v pozícii žalovaného), avšak až po viac ako 12 rokoch... Pritom v konaní 7C/1212/1998 sa jednalo o zbytočný spor, nakoľko v čase, keď sa začal, už prebiehalo konanie na plnenie z právneho úkonu. Zmyslom žalôb na určenie, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, je vytvoriť pevný právny základ pre právne vzťahy účastníkov sporu a predísť tak žalobe o plnenie. V posudzovanom prípade však podaná žaloba o určenie neplatnosti právneho úkonu nemohla plniť takýto preventívny účel a sledovala len vytvorenie umelej prekážky, ktorá mohla byť odstránená zákonným rozhodnutím o merite veci zamietnutím žaloby pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení, vzhľadom na už prebiehajúce a skôr začaté konanie o žalobe na plnenie. Súd však napriek vyššie uvedeným skutočnostiam v konaní 7C/1212/1998 rozhodoval so značnými prietahmi v konaní, neodborne a nerešpektujúc vzťahy a súvis medzi žalobou na určenie a žalobou na plnenie. Tieto neodôvodnené prietahy v konaní 7C/1212/1998 v kontexte so skutočnosťou, že konanie 4C/775/1996 bolo prerušené až do skončenia konania 7C/1212/1998 znamenali zároveň aj spôsobenie prietahov v konaní 4C/775/1996, čím bola v konečnom dôsledku zmarená možnosť poškodeného dosiahnuť v konaní 4C/775/1996 skutočnú ochranu svojich práv...

Žaloba, ktorou sa žalovaní 1/ až 3/ v konaní vedenom... pod sp. zn. 7C/1212/1998 domáhali určenia neplatnosti zmluvy o budúcej kúpnej zmluve bola... zbytočnou žalobou, čo bolo v konečnom dôsledku po viac ako 12 rokoch potvrdené jej zamietnutím pre nedostatok naliehavého právneho záujmu. ...

Poškodený žalobca tiež zdôrazňuje, že v posudzovanom prípade bola žaloba na plnenie podaná dokonca skôr, než žaloba na určenie neplatnosti právneho úkonu, takže postup súdu, ktorý prerušil skôr začaté konanie na plnenie 4C/775/1996 do právoplatného

skončenia neskôr začatého konania o určenie neplatnosti právneho úkonu, bol jednoznačne nezákonný.

Okresný súd v Dolnom Kubíne tým, že o žalobe na plnenie podanej dňa 24. 10. 1996 konal s prietahmi a rovnako tiež v konaní o žalobe o určenie neplatnosti podanej v roku 1996 konal s prietahmi, nepostupoval v súlade s čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a tak priamo umožnil, aby došlo k realizácii exekúcie predajom nehnuteľností a tým k zmareniu možnosti poškodeného žalobcu domôcť sa voči žalovaným splnenia ich povinnosti vyplývajúcej zo zmluvy o budúcej kúpnej zmluve.

V dôsledku takéhoto nesprávneho postupu v konaniach 4C/775/1996 a 7C/1212/1998 poškodenému žalobcovi vznikla škoda v spolu vo výške 215.760,- Eur...“.

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom, ktorým potvrdil rozsudok okresného súdu o zamietnutí jej žaloby o náhradu škody, porušil jej základné právo podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, „*nakoľko pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia*“. V tejto súvislosti sťažovateľka bližšie uviedla:

„Okresný súd v Dolnom Kubíne rozsudkom sp. zn. 6C/133/2012-127 zo dňa 31. 10. 2013 žalobu zamietol. V odôvodnení uviedol, že je neprípustné, aby v konaní o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z. z. preskúmaval správnosť právneho posúdenia veci vysloveného v konkrétnom rozhodnutí, ktorým bolo uznesenie o prerušení konania. Pokiaľ sťažovateľka považoval postup súdu pri prerušení konania vo veci sp. zn. 4C/775/1996 za nesprávny, mohol využiť opravné prostriedky k tomu určené. Reparovanie následkov nevyužitia riadnych opravných prostriedkov prostredníctvom uplatňovania práva na náhradu škody je neprijateľné. Ďalej konštatoval, že prietahy neboli konštatované ani v konaní sp. zn. 7C/1212/1998 a ani v konaní sp. zn. 4C/775/1996 a mal za to, že žalobca nepreukázal tvrdý nesprávny úradný postup v zbytočných prietahoch v konaniach 7C/1212/1998 a 4C/775/1996, čo je hlavným dôvodom zamietnutia žaloby.

... Skutočnosť, že žalobca nepreukázal, že pri vybavení sťažnosti boli predsedom súdu konštatované prietahy v konaní, že žalobca v žiadnom štádiu konania sťažnosť na prietahy

ani nepodal, zákon o zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci upravujúci podmienky zodpovednosti štátu ale v žiadnom ustanovení nepožaduje, aby bol nesprávny úradný postup namietaný priamo v konaní.

Zákon pre vznik zodpovednosti štátu za škodu požaduje, aby bol vznik škody v príčinnej súvislosti s nesprávnym úradným postupom, čo v uvedenom prípade splnené bolo, nakoľko vznik škody, ktorá žalobkyni vznikla vo výške 215.760,- Eur, bol v priamej príčinnej súvislosti s nesprávnym postupom súdov v konaniach 4C/775/1996 a 7C/1212/1998. Súdny vo vyššie uvedených konaniach nepostupovali správne, čo je zjavné zo skutočnosti, že v konaní 7C/1212/1998 došlo k meritórnemu rozhodnutiu až po 12 rokoch a zároveň v konaní 4C/775/1996 v časovom horizonte viac ako 14 rokov ani meritórne rozhodnuté nebolo a súd viac ako niekoľko rokov nekonal vôbec v dôsledku procesných rozhodnutí o prerušení konania.“

Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd nálezom takto rozhodol:

«1. „Rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/82/2014 zo dňa 27. 03. 2014 bolo porušené základné právo sťažovateľa podľa čl. 46 Ústavy SR, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

2. „Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/82/2014 zo dňa 27. 03. 2014, ktorým potvrdil rozsudok Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 6C/133/2012-127 zo dňa 31. 10. 2013 o náhrade škody a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.“

3. „Zároveň sťažovateľ žiada priznať náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 2.062,88 € a túto poukázať jeho právnomu zástupcovi na účet vedený vo [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED]...“»

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti je sťažovateľkou namietané porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 9 Co 82/2014 z 27. marca 2014, ktorým krajský súd potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa o zamietnutí žaloby sťažovateľky.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch.

Ústavný súd vo vzťahu k čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru už uviedol, že formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru (II. ÚS 71/97). Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (IV. ÚS 195/07).

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

Ústavný súd, poukazujúc na svoju stabilizovanú judikatúru, zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.). O svojvôli pri výklade alebo aplikácii právneho predpisu všeobecným súdom by bolo

možné uvažovať vtedy, ak by sa jeho názor natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (napr. I. ÚS 115/02, I. ÚS 176/03).

Podľa názoru sťažovateľky krajský súd, stotožniac sa s názorom okresného súdu, vec nesprávne právne posúdil, keď dospel k záveru, že sťažovateľka v konaní o náhradu škody spôsobenej pri výkone verejnej moci nepreukázala ňou tvrdený nesprávny úradný postup okresného súdu spočívajúci v zbytočných prieťahoch. Sťažovateľka zastáva názor, že zákon č. 514/2003 Z. z. v žiadnom ustanovení nepožaduje, aby bol nesprávny úradný postup namietaný priamo v konaní, ktoré zakladá nárok na náhradu škody, resp. aby boli prieťahy v konaní konštatované predsedom súdu vo vybavení sťažnosti na prieťahy v konaní.

Ústavný súd v nadväznosti na námietky sťažovateľky smerujúce proti napadnutému rozsudku krajského súdu poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane, pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08).

Na citovaný právny názor nadväzuje ustanovenie § 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), podľa ktorého ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti rozhodnutia ďalšie dôvody.

Vzhľadom na stotožnenie sa krajského súdu s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa ústavný súd považoval za potrebné najskôr citovať relevantnú časť odôvodnenia rozsudku okresného súdu z sp. zn. 6 C 133/2012 z 31. októbra 2013, v ktorom súd prvého stupňa svoj právny názor odôvodnil takto:

«Žalobca si voči štátu uplatňuje právo na náhradu škody v zmysle z. č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci (ďalej len z. č. 514/2003 Z. z.). Základným predpokladom vzniku zodpovednosti štátu za škodu v tomto prípade je

existencia nesprávneho úradného postupu (ďalej len „NÚP“) orgánu verejnej moci, za ktorý štát zodpovedá. Z obsahu žaloby vyplýva, že základom uplatneného nároku má byť NÚP Okresného súdu Dolný Kubín v dvoch konaniach a to v konaní vedenom pod sp. zn. 4C/775/1996, spočívajúci v tom, že súd nepostupoval v súlade so vzťahom žalôb na plnenie so žalobami na určenie (keď konanie o určenie neplatnosti zmluvy o budúcej zmluve bolo začaté neskôr ako konanie o nahradenie prejavu vôle rozhodnutím súdu a podľa ustálenej súdnej praxe nemôže byť určovacia žaloba opodstatnená tam, kde už právny vzťah alebo právo porušené boli a kde je treba domáhať sa ochrany žalobou o plnenie, nedostatok nalievateľného právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení vedie k zamietnutiu žaloby), ale práve naopak, konanie o žalobe na plnenie viackrát prerušil do skončenia konania o žalobe na určenie. V tomto smere žalobca namieta nesprávne posúdenie veci tunajším súdom v konaní sp. zn. 4C/775/1996, na základe ktorého súd konanie prerušil, i keď mohol prejudiciálne posúdiť otázku platnosti právneho úkonu, ktorá sa riešila v ďalšom konaní sp. zn. 7C/1212/1998. Súd poukazuje na to, že je neprípustné, aby v konaní o náhradu škody podľa z. č. 514/2003 Z. z. preskúmaval správnosť právneho posúdenia veci vysloveného v konkrétnom rozhodnutí, ktorým bolo uznesenie o prerušení konania, tak ako na to poukazoval i žalovaný vo svojom vyjadrení. Pokiaľ žalobca považoval postup súdu pri prerušení konania vo veci sp. zn. 4C/775/1996 za nesprávny, mohol využiť opravné prostriedky k tomu určené, teda mohol podať odvolanie resp. v ďalšom období sa dožadovať pokračovania v konaní, čo neurobil. Reparovanie následkov nevyužitia riadnych opravných prostriedkov prostredníctvom uplatňovania práva na náhradu škody je neprijateľné. NÚP tunajšieho súdu v ďalšom konaní vedenom pod sp. zn. 7C/1212/1998 mal spočívať v zbytočných prietahoch v konaní. Súd, ktorý koná o žalobe na náhradu škody uplatnenú podľa z. č. 514/2003 Z. z. nie je oprávnený preskúmať a rozhodovať, či v dotknutom konaní došlo k prietahom a aký majú charakter. Takúto právomoc majú len zákonom určené subjekty a to predsedovia súdov ako štatutárne orgány, ktorí vybavujú sťažnosti na prietahy, disciplinárne súdy, Ústavný súd SR a tiež Európsky súd pre ľudské práva. V zmysle § 9 ods. 2 z. č. 514/2003 Z. z. môže súd pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v nečinnosti alebo v zbytočných prietahoch v konaní, vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na prietahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti

na prietahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sa sudca dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok prietahy v súdnom konaní, či právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým bolo rozhodnuté, že bolo porušené právo na prerokovanie bez zbytočných prietahov, alebo z právoplatného rozhodnutia Ústavného súdu SR o ústavnej sťažnosti, ktorým súd konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov. V tomto prípade neboli prietahy v konaní sp. zn. 7C/1212/1998 a ani v konaní sp. zn. 4C/775/1996 konštatované niektorým z vyššie uvedených subjektov. Žalobca v konaní vôbec nenamietal prietahy, a až po ukončení konania vo veci sp. zn. 7C/1212/1998 sa domáha náhrady škody v dôsledku prietahov, ku ktorým malo dôjsť v uvedenom konaní, čo považuje súd za účelové konanie. Na základe uvedeného žalobca nepreukázal tvrdený nesprávny úradný postup v zbytočných prietahoch v konaniach sp. zn. 4C/775/1996 a sp. zn. 7C/1212/1998 a to spôsobom upraveným v § 9 ods. 2 z. č. 514/2003 Z. z., čo je hlavným dôvodom zamietnutia žaloby. Pre vznik zodpovednosti za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom je nevyhnutné splnenie troch základných podmienok: 1/ nesprávny úradný postup štátneho orgánu (ktorý nebol preukázaný), 2/ vznik škody a 3/ príčinná súvislosť medzi nesprávnym úradným postupom a vznikom škody. Žalobca si uplatnil náhradu škody vo výške 94.131,40 EUR, ktorá predstavuje skutočnú škodu pozostávajúcu zo sumy, ktorá bola odpísaná z účtu poškodeného žalobcu v roku 1996 a mala byť započítaná na kúpnu cenu za nadobudnutie vlastníckeho práva, ku ktorému v dôsledku tvrdeného postupu súdu nedošlo a sumu 121.628,60 EUR, ktorá má predstavovať ušlý zisk ako rozdiel medzi sumou 94.131,40 EUR a skutočnou hodnotou nehnuteľností, ktoré by poškodený bol získal pri splnení povinnosti žalovaných zo zmluvy o budúcej zmluve. Na jednej strane žalobca tvrdí, že ním uplatnená škoda bola spôsobená v dôsledku NÚP tunajšieho súdu v uvedených dvoch konaniach. Tomuto tvrdeniu si zároveň protirečí, keď v žalobe uvádza, že napriek právoplatnému uzneseniu Okresného súdu Dolný Kubín v konaní sp. zn. 4C/775/1996, ktorým bolo rozhodnuté o nariadení predbežného opatrenia, ktorým bol žalovaný uložený zákaz disponovať s predmetnými nehnuteľnosťami, žalovaní porušili tento zákaz a svoje spoluvlastnícke podiely previedli kúpnyimi zmluvami na žalovaného 1/. Následne exekúciou predajom nehnuteľností, ktorú uskutočnil exekútor

██████████, stratil poškodený žalobca možnosť úspešne sa domáhať nahradenia prejavu vôle žalovaných súdnym rozhodnutím a poukázal na to, že v zmysle aktuálnej súdnej praxe, pri prevode veci na tretiu osobu, práva a povinnosti zo zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy zaniknú pre nemožnosť plnenia, ale medzi účastníkmi zmluvy o uzavretí budúcej zmluvy vznikne zodpovednostný vzťah. Žalobca má teda voči budúcim predávajúcim zo zmluvy, o budúcej zmluve pohľadávku zo zodpovednostného vzťahu titulom bezdôvodného obohatenia resp. titulom náhrady škody, ktorý vznikol zo zmluvy o budúcej zmluve následne po tom, ako došlo k nemožnosti plnenia povinností zo zmluvy o budúcej zmluve, v dôsledku prevodu nehnuteľností. Nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu štátu môže byť úspešne uplatnený len vtedy, ak žalobca nemohol dosiahnuť uspokojenie svojej pohľadávky z titulu bezdôvodného obohatenia voči tomu, kto tento prospech získal, resp. titulom náhrady škody spôsobenej iným subjektom. Súd poukazuje na to, že žalobca si v skutočnosti aj náhradu škody voči budúcim predávajúcim v dôsledku porušenia ich povinností zo zmluvy o budúcej zmluve uplatnil. Súd vie o dvoch konaniach vedených na tunajšom súde pod sp. zn. 8C/696/1999 (vyššie uvedené) a sp. zn. 8C/489/2001, v ktorom je uplatnená tiež náhrada škody z rovnakého dôvodu, ale za iné obdobie. Tak ako žalovaný v písomnom stanovisku aj výpovedi poukazoval, dôvodnosť nároku uplatneného v konaní sp. zn. 4C/775/1996 je sporná, nakoľko predbežnou otázkou v tomto konaní, od ktorej bola závislá úspešnosť uplatneného plnenia, je posúdenie platnosti zmluvy o budúcej kúpnej zmluve uzavretej účastníkmi dňa 31. 01. 1996. Táto otázka bola predmetom konania sp. zn. 7C/1212/1998, avšak k zamietnutiu žaloby nedošlo v dôsledku nedôvodnosti žaloby t. j. v dôsledku toho, že súd vyhodnotil predmetný právny úkon ako platný, ale len pre nedostatok naliehavého právneho záujmu v dôsledku toho, že v priebehu konania došlo k predaju predmetnej nehnuteľnosti v rámci exekúcie. Posúdenie platnosti zmluvy o budúcej zmluve má zásadný význam pre posúdenie vzniku škody u žalobcu, a platnosť zmluvy o budúcej zmluve, od ktorej sa odvodzoval nárok na nahradenie vôle žalovaných s uzavretím predmetnej kúpnej zmluvy, je bez právoplatného rozhodnutia súdu sporná. Z uvedených dôvodov nebol preukázaný vznik škody a príčinná súvislosť medzi NÚP a vznikom tejto škody, ktorá musí byť bezprostredná, bez existencie ďalších faktorov spôsobujúcich resp. podieľajúcich sa na vzniku škody.»

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 OSP, pričom v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol:

„Pokiaľ išlo o skutkové zistenia, vyhodnotenie rozhodujúcich skutočností a právne posúdenie veci, v tomto smere sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil s dôvodmi napadnutého rozhodnutia, ktoré v takomto prípade nie je potrebné opakovať (§ 219 ods. 2 O. s. p.), keďže ani zo strany odvolateľky neboli v priebehu odvolacieho konania tvrdené také skutočnosti, s ktorými by sa nevyporiadal prvostupňový súd v dôvodoch napadnutého rozhodnutia.

Tak ako to napokon správne konštatuje i prvostupňový súd v dôvodoch svojho rozhodnutia, súdu v tomto konaní (v konaní o náhradu škody) neprislúcha preskúmať procesný postup súdu v konaní, ktoré by malo byť základom pre priznanie náhrady škody.

Z ústavného princípu nezávislosti súdu vyplýva nielen zásada voľného hodnotenia dôkazov, ale i procesný postup súdu (sudcu), ktorý je povinný v každom štádiu konania zvažovať, ktoré dôkazy je potrebné vykonať a aký procesný postup zvoliť pri rozhodovaní vo veci.

Tomuto na druhej strane zodpovedá právo účastníka na riadne zdôvodnenie každého rozhodnutia súdu, tak aby sa voči nemu mohol zákonným spôsobom brániť.

Pokiaľ teda navrhovateľka nevyužila svoje právo dané jej či už zákonom alebo Ústavou Slovenskej republiky v priebehu konania (či už formou odvolania alebo sťažnosti na prietahy v konaní), prvostupňový súd s poukazom na ust. § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. nemohol jej návrhu vyhovieť, a preto odvolací súd jeho rozhodnutie, tak ako je to už vyššie uvedené ako vecne správne potvrdil.“

Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom odôvodnenia napadnutého rozsudku (v spojení s dôvodmi rozsudku okresného súdu) dospel k názoru, že argumentácia sťažovateľky vo vzťahu k jej námietke o nesprávnom právnom posúdení podmienok vzniku zodpovednosti za škodu spôsobenú neprávny úradným postupom krajským súdom zjavne neobstojí.

Podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné preťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb...

Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. pri posudzovaní nesprávneho úradného postupu súdu spočívajúceho v porušení povinnosti urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, v nečinnosti pri výkone verejnej moci alebo v zbytočných preťahoch v konaní možno vychádzať len z výsledkov vybavenia sťažnosti na preťahy, žiadosti o prešetrenie vybavenia sťažnosti na preťahy, z právoplatného rozhodnutia vydaného v disciplinárnom konaní, ktorým sa rozhodlo o tom, že sudca sa dopustil disciplinárneho previnenia, ktoré má za následok preťahy v súdnom konaní, právoplatného rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva, ktorým sa rozhodlo, že bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov, alebo z právoplatného rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti, ktorým ústavný súd konštatoval, že sa porušilo právo na prerokovanie veci bez zbytočných preťahov.

Z uvedených ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. jednoznačne vyplýva, že jednou z podmienok priznania nároku na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom spočívajúcim v zbytočných preťahoch je konštatovanie preťahov v konaní niektorým zo subjektov uvedených v § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Konajúce súdy preto nepochybili, ak zamietli návrh sťažovateľky z dôvodu, že táto objektívne nepreukázala preťahy v označených konaniach podľa § 9 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z. z., a svoje tvrdenie opierala len o svoj subjektívny názor. Nespochybniteľný je aj záver konajúcich súdov, že súd v konaní o náhradu škody nie je príslušný preskúmať správnosť procesného postupu súdu, resp. právne názory súdu vyslovené v jeho rozhodnutiach. Na dosiahnutie zrušenia, prípadne zmeny podľa sťažovateľky nezákonných súdnych rozhodnutí slúži inštitút riadnych

alebo mimoriadnych opravných prostriedkov, ktoré sťažovateľka mala k dispozícii, tieto však nevyužila, teda s namietaným postupom okresného súdu súhlasila.

Poukazujúc na citovanú časť odôvodnení rozsudku okresného súdu, ako aj napadnutého rozsudku krajského súdu, ústavný súd konštatuje, že zo záverov konajúcich súdov nevyplýva jednostrannosť alebo taká aplikácia dotknutých ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov (v tomto prípade ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z.), ktorá by bola popretím ich podstaty či zmyslu. Dôvody napadnutého rozsudku, ktoré viedli odvolací súd k rovnakému právnemu záveru, ku ktorému dospel aj súd prvého stupňa, preto nemôžu podľa názoru ústavného súdu viesť k záveru o ústavnej neakceptovateľnosti napadnutého rozsudku krajského súdu, ktorý by zároveň zakladal dôvod na vyslovenie porušenia čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným. Prípadný zásah ústavného súdu, a to nahrádzanie právneho názoru krajského súdu, je možné realizovať len v prípade jeho nezlučiteľnosti s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou. Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. Podľa názoru ústavného súdu predmetný právny výklad krajského súdu takéto nedostatky nevykazuje.

V súvislosti s prejavom nespokojnosti sťažovateľky s napadnutým rozsudkom ústavný súd ďalej konštatuje, že obsahom práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a nearbitrárne.

V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenie základných práv (m. m. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľky namietajúcu porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá, ústavný súd už o ďalších návrhoch sťažovateľky v nej uplatnených nerozhodoval.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. júna 2015